

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การใช้วารสารวิชาการภาษาอังกฤษในห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อศึกษาการใช้วารสารวิชาการภาษาอังกฤษในห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในด้านปริมาณการใช้ สาขาวิชา และอายุของวารสารที่มีการใช้
2. เพื่อศึกษาวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ในห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากการอ้างอิงในบรรณานุกรมมาตรฐาน

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นวารสารวิชาการภาษาอังกฤษในห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นสมาชิกโดยเสียค่าสมัคร ทั้งที่เป็นวารสารฉบับปัจจุบัน วารสารย้อนหลังฉบับปึก และวารสารย้อนหลังฉบับเย็บเล่ม จำนวน 215 ชื่อ โดยแบ่งวิธีการศึกษาเป็น 2 วิธี คือ ศึกษาจากการใช้วารสารวิชาการภาษาอังกฤษในห้องสมุด และศึกษารายชื่อวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้จากการอ้างอิงในบรรณานุกรมมาตรฐาน

แนวเหตุผลในงานวิจัยนี้คือ ในสภาวะที่ห้องสมุดประสบปัญหาในด้านงบประมาณจำกัด การคัดเลือกวารสารโดยพิจารณาจากปริมาณการใช้และการอ้างอิงในบรรณานุกรมมาตรฐาน จะทำให้ได้รายชื่อวารสารที่ห้องสมุดควรพิจารณาขอรับได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับงบประมาณ

สรุปผลของการวิจัย

1. จากการศึกษการใช้วารสารวิชาการภาษาอังกฤษในห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 215 ชื่อ ตามลักษณะการใช้ของผู้ใช้ ซึ่งได้แก่ การใช้วารสารภายในห้องสมุด การยืมออกนอกห้องสมุด การถ่ายสำเนาวารสาร และการยืมระหว่าง

ห้องสมุด โดยแบ่งเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ช่วง ๆ ละ 1 เดือน คือ ช่วงที่ 1 ในวันศุกร์ที่ 1 กรกฎาคม 2531 ถึงวันอาทิตย์ที่ 31 กรกฎาคม 2531 รวม 28 วัน และช่วงที่ 2 ในวันพฤหัสบดีที่ 1 กันยายน 2531 ถึงวันศุกร์ที่ 30 กันยายน 2531 รวม 30 วัน ผลสรุปรวมที่ได้มีดังนี้

1.1 คำนวณปริมาณการใช้วารสาร

วารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล ช่วงที่ 1 มีจำนวน 180 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 83.72 ของวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย (215 ชื่อ) มีความถี่ของการใช้ 1,550 ครั้ง วารสารวิชาการภาษาอังกฤษชื่อที่มีความถี่ของการใช้มากที่สุด คือ Journal of Pediatrics มีความถี่ของการใช้ 58 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.74 เมื่อพิจารณาตามลักษณะการใช้พบว่า การใช้วารสารภายในห้องสมุดมีความถี่ของการใช้มากที่สุด 799 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 51.581 นอกจากนี้ยังพบว่าวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีความถี่ของการใช้สูงถึงร้อยละ 80.06 เป็นวารสารร้อยละ 35.35 (วารสารที่มีการใช้ 76 ชื่อแรก)

วารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล ช่วงที่ 2 มีจำนวน 175 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 81.40 ของวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย มีความถี่รวมของการใช้จำนวน 1,210 ครั้ง วารสารวิชาการภาษาอังกฤษชื่อที่มีความถี่ของการใช้มากที่สุด คือ New England Journal of Medicine มีความถี่ของการใช้ 59 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.88 เมื่อพิจารณาตามลักษณะการใช้ปรากฏว่าการใช้วารสารภายในห้องสมุดมีความถี่ของการใช้มากที่สุด 499 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 41.259 นอกจากนี้ยังพบว่าวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีความถี่ของการใช้สูงถึงร้อยละ 80.08 เป็นวารสารร้อยละ 34.88 (วารสารที่มีการใช้ 75 ชื่อแรก)

วารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล ช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 รวมกัน มีจำนวน 202 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 93.95 ของวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย มีความถี่ของการใช้จำนวน 2,760 ครั้ง วารสารวิชาการภาษาอังกฤษชื่อที่มีความถี่ของการใช้มากที่สุด คือ New England Journal of Medicine มีความถี่ของการใช้ 104 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.77 เมื่อพิจารณาตามลักษณะการใช้ พบว่าการใช้วารสารภายในห้องสมุดมีความถี่ของการใช้มากที่สุด 1,298

ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 47.029 นอกจากนี้ยังพบว่าวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีความถี่ของการใช้สูงถึงร้อยละ 80.14 เป็นวารสารร้อยละ 41.40 (วารสารที่มีการใช้ 89 ชื่อแรก)

สำหรับการหาความสัมพันธ์ของวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ตรงกันในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 จำนวน 153 ชื่อ ปรากฏว่าวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 มีความสัมพันธ์กับการใช้ในช่วงที่ 2 ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 ช่วงเวลาที่ทำการวิจัย

1.2 ประเภทสาขาวิชาของวารสารที่มีการใช้

จากสาขาวิชาของวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ 34 สาขาวิชา (ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 รวมกัน) พบว่าสาขาวิชาอายุรศาสตร์ เป็นสาขาวิชาที่มีวารสารครอบคลุมจำนวนมากที่สุดคือ 31 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 13.03 ของชื่อวารสารที่มีการใช้ รองลงมาคือ สาขาวิชาสัตวศาสตร์ มีจำนวน 21 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 8.82

1.3 อายุของวารสารที่มีการใช้

วารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้มากในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 ช่วงที่ 2 และทั้ง 2 ช่วงรวมกัน มีอายุระหว่าง 0-5 ปี หรืออยู่ในช่วงอายุ 6 ปี โดยมีความถี่ของการใช้ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 จำนวน 1,346 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 86.84 ของความถี่ทั้งหมดในช่วงการวิจัยช่วงที่ 1 สำหรับความถี่ของการใช้ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 2 มีจำนวน 1,053 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 87.02 ของความถี่ทั้งหมดในช่วงการวิจัยช่วงที่ 2 และความถี่ของการใช้ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ช่วงรวมกันมีจำนวน 2,399 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 86.92 ของความถี่ทั้งหมดในช่วงการวิจัยทั้ง 2 ช่วงรวมกัน

2. การศึกษารายชื่อวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ 202 ชื่อ ในห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากการอ้างอิงในบรรณานุกรมมาตรฐาน 40 ชื่อ ปรากฏว่าวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้จำนวนถึง 201 ชื่อ ได้รับการอ้างอิงในบรรณานุกรมมาตรฐาน และจากการจำแนกวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ 201 ชื่อดังกล่าว เป็นวารสารวิชาการภาษาอังกฤษทางการแพทย์ทั่วไปจำนวน 14 ชื่อ และ

เฉพาะสาขาวิชาจำนวน 187 ชื่อ ปรากฏว่าวารสารวิชาการภาษาอังกฤษทางการแพทย์
ทั่วไป 14 ชื่อ มีจำนวนถึง 13 ชื่อที่ปรากฏในบรรณานุกรมมาตรฐานทั้งประเภททั่วไปและ
เฉพาะสาขาวิชา โดยมี New England Journal of Medicine เป็นวารสารที่ได้รับการ
อ้างอิงถึงในบรรณานุกรมมาตรฐานมากที่สุดจำนวน 29 ชื่อ แบ่งเป็นบรรณานุกรมมาตรฐาน
ทั่วไป 5 ชื่อ และบรรณานุกรมเฉพาะสาขาวิชา 24 ชื่อ ส่วนวารสารวิชาการภาษาอังกฤษ
ทางการแพทย์เฉพาะสาขาวิชา 187 ชื่อ มีจำนวน 174 ชื่อที่ได้รับการอ้างอิงถึงในบรรณานุกรม
มาตรฐานทั้งประเภททั่วไปและเฉพาะสาขาวิชา โดยมี Annals of Internal Medicine
เป็นวารสารวิชาการภาษาอังกฤษทางการแพทย์เฉพาะสาขาวิชาที่ได้รับการอ้างอิงถึงใน
บรรณานุกรมมาตรฐานมากที่สุดจำนวน 26 ชื่อ แบ่งเป็นบรรณานุกรมมาตรฐานทั่วไป 5 ชื่อ
และบรรณานุกรมมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชา 21 ชื่อ

สำหรับการศึกษาคำกรใช้วารสารวิชาการภาษาอังกฤษในห้องสมุด และการ
ศึกษาวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้จากการอ้างอิงถึงในบรรณานุกรมมาตรฐาน เพื่อ
ใช้ในการคัดเลือกรายชื่อวารสารวิชาการภาษาอังกฤษในห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรพิจารณาเกี่ยวกับ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การหาค่าเฉลี่ยจากความถี่ของ
การใช้ และความถี่ของการอ้างอิงถึงในวารสารสาระสังเขปและครุชนีวารสารทางการแพทย์ฯ
ทั่วไปและเฉพาะสาขาวิชา ปรากฏว่าวารสารวิชาการภาษาอังกฤษทางการแพทย์ที่ถึงเกณฑ์
ค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านมีจำนวน 37 ชื่อ เป็นวารสารวิชาการทางการแพทย์ทั่วไป 4 ชื่อ และ
เฉพาะสาขาวิชา 33 ชื่อ ส่วนวารสารวิชาการภาษาอังกฤษทางการแพทย์ที่ถึงเกณฑ์ค่าเฉลี่ย
2 ด้าน มีจำนวน 45 ชื่อ เป็นวารสารวิชาการทางการแพทย์ทั่วไป 3 ชื่อ และเฉพาะ
สาขาวิชา 42 ชื่อ และวารสารวิชาการภาษาอังกฤษทางการแพทย์ที่ถึงเกณฑ์ค่าเฉลี่ยเพียง
1 ด้าน มีจำนวน 76 ชื่อ เป็นวารสารวิชาการทางการแพทย์ทั่วไป 5 ชื่อ และเฉพาะ
สาขาวิชา 71 ชื่อ ส่วนวารสารวิชาการทางการแพทย์ที่ไม่ถึงเกณฑ์ค่าเฉลี่ยใด ๆ มีจำนวน
43 ชื่อ เป็นวารสารทางการแพทย์ทั่วไป 2 ชื่อ และเฉพาะสาขาวิชา 41 ชื่อ

การพิจารณาเกี่ยวกับวารสารวิชาการภาษาอังกฤษ ทั้งทางการแพทย์ทั่วไป
และเฉพาะสาขาวิชา จะพิจารณาวารสารที่ถึงเกณฑ์ทั้ง 3 ด้านเป็นอันดับแรก และวารสาร
ที่ถึงเกณฑ์ 2 ด้าน และ 1 ด้านลงมาตามลำดับ สำหรับการพิจารณาเพื่อหยุดยั้งวารสาร
วิชาการภาษาอังกฤษทั้งทางการแพทย์ทั่วไปและเฉพาะสาขาวิชา จะพิจารณาจากวารสารที่

ไม่ถึงเกณฑ์ค่าเฉลี่ยใด ๆ เป็นอันดับแรก และถ้ามีความจำเป็นต้องหยุดบอกรับวารสารเพิ่มขึ้นจะพิจารณาจากวารสารที่ถึงเกณฑ์ค่าเฉลี่ยเพียงด้านเดียวเป็นกลุ่มถัดมา

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาการใช้วารสารวิชาการภาษาอังกฤษในห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1.1 คำนวณปริมาณการใช้วารสาร

วารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูล ช่วงที่ 1 ในเดือนกรกฎาคม 2531 มีจำนวนความถี่ของการใช้มากกว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 2 ในเดือนกันยายน 2531 กล่าวคือ ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 มีจำนวนความถี่ของการใช้ 1,550 ครั้ง และในช่วงที่ 2 มีความถี่ของการใช้ 1,210 ครั้ง ทั้งนี้อาจเนื่องจากในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 2 ในเดือนกันยายน เป็นช่วงใกล้สอบ การค้นคว้าจากการใช้หนังสือ วารสาร และเอกสารต่างๆ เพื่อประกอบการเรียน การทำรายงาน และการวิจัย ของนักศึกษาแพทย์เริ่มมีปริมาณลดลง การเข้าใช้ห้องสมุดของนักศึกษาส่วนใหญ่เพื่ออ่านตำราเตรียมตัวสอบ จึงมีผลทำให้ปริมาณความถี่ของการใช้วารสารวิชาการภาษาอังกฤษในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 มีมากกว่าช่วงที่ 2

ผลการวิจัยการใช้วารสารวิชาการภาษาอังกฤษมีจำนวนความถี่ของการใช้ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 มากกว่าช่วงที่ 2 มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภา สัจจะพิทักษ์จิตต์ (2528 : 134) ศิริพร มาศิริ (2528 : 165-166) นฤมล กิจไพศาลรัตน และ สุวรรณา ทองสีสุขใส (2529 : 86) และ Tibbetts (1974 : 39) กล่าวคือ นภา สัจจะพิทักษ์จิตต์ พบว่าจำนวนความถี่ของการใช้วารสารในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 มีจำนวน 4,069 ครั้ง และในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 2 มีจำนวน 3,770 ครั้ง ศิริพร มาศิริ พบว่าจำนวนความถี่ของการใช้วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 มีจำนวน 978.5 ครั้ง และในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 2 มีจำนวน 901.5 ครั้ง นฤมล กิจไพศาลรัตน และ สุวรรณา ทองสีสุขใส พบว่าจำนวนความถี่ของการใช้วารสารในช่วงการเก็บรวบรวม

ข้อมูลช่วงที่ 1 มีจำนวน 2,871 ครั้ง และในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 2 มีจำนวน 306 ครั้ง และ Tibbetts พบว่าจำนวนความถี่ของการใช้วารสารในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 มีจำนวน 727 ครั้ง และในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 2 มีจำนวน 533 ครั้ง ผลการวิจัยดังกล่าวยังแตกต่างจากผลการวิจัยของ รุ่งทิพย์ ท่อวโนทยาน (2525 : 166-167) ที่พบว่าจำนวนความถี่ของการใช้วารสารในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 2 มีมากกว่าในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 กล่าวคือ ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 มีจำนวนความถี่ของการใช้วารสาร 1,200.5 ครั้ง และในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 2 มีจำนวน 1,221 ครั้ง

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น มีทั้งสอดคล้องกันและแตกต่างกันกับผลการวิจัยครั้งนี้ อาจเป็นเพราะในช่วงเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูล ถ้าช่วงใดเป็นช่วงที่นักศึกษาเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าประกอบการเรียน การทำรายงาน จะมีผลทำให้มีการใช้วารสารช่วงนั้นมากกว่าช่วงอื่น

สำหรับวารสารวิชาการภาษาอังกฤษชื่อที่มีความถี่ของการใช้มากที่สุด ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ช่วงรวมกัน คือ New England Journal of Medicine นั้น อาจเป็นเพราะ

1. New England Journal of Medicine เป็นวารสารวิชาการทางการแพทย์ทั่วไปที่มีชื่อเสียง จัดทำโดย Massachusetts Medical Society มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมบทความทั้งทางการแพทย์ทั่วไปและเฉพาะสาขาวิชา ซึ่งผู้ใช้งานทางการแพทย์สามารถไปประกอบการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัยได้อย่างกว้างขวาง อีกทั้งบทความของวารสารนี้ได้รับการนำไปทำบรรณานุกรม ทั้งบรรณานุกรมทั่วไปและเฉพาะสาขาวิชาอย่างแพร่หลาย จึงมีผลทำให้มีผู้ใช้วารสารนี้เป็นจำนวนมาก

2. New England Journal of Medicine มีกำหนดออกเป็นรายสัปดาห์ จึงอาจมีผลทำให้มีการใช้วารสารนี้มากกว่าวารสารชื่ออื่น ๆ

ในด้านลักษณะการใช้วารสารวิชาการภาษาอังกฤษในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ช่วงรวมกัน บปรากฏว่าการใช้วารสารภายในห้องสมุดมีจำนวนการใช้มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการจัดบริการการใช้วารสารภายในห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์เป็นแบบชั้นเปิด ผู้ใช้สามารถหยิบวารสารใช้ได้ด้วยตนเอง จึงมีผลทำให้จำนวนการใช้วารสาร

ภายในห้องสมุดมีมากกว่าการใช้ในลักษณะอื่น ๆ ซึ่งมีข้อจำกัด เช่น การยืมวารสาร ออกนอกห้องสมุดมีได้ 6 ฉบับ ในเวลา 3 วัน เป็นต้น

ส่วนผลการวิจัยวารสารที่มีการใช้และปริมาณความถี่ของวารสารที่มีการใช้คิดเป็นร้อยละนั้น พบว่าวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีความถี่ของการใช้สูงถึงร้อยละ 80.14 ของจำนวนความถี่ทั้งหมดในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ช่วงรวมกัน มีจำนวนถึงร้อยละ 40.41 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวารสารที่มีความถี่ของการใช้มากมีจำนวนสูงเกือบครึ่งหนึ่งของวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องจากห้องสมุดจัดบริการคู่มือช่วยค้นบทความวารสาร ทั้งเป็นรูปเล่มและที่ค้นจากฐานข้อมูลสำเร็จรูปของฐาน MEDLINE จึงทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงวารสารได้มาก รวมทั้งห้องสมุดจัดบริการการใช้วารสารเป็นแบบชั้นเปิด ผู้ใช้สามารถหยิบวารสารใช้ได้ด้วยตนเอง จึงมีผลให้วารสารมีการใช้มาก

ผลการวิจัยในส่วนนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นฤมล กิจไพศาลวัฒนา และ สุวรรณ ทองสีสุขใส (2529 : 120) ที่พบว่าวารสารที่มีความถี่ของการใช้สูงถึงร้อยละ 87.13 เป็นวารสารร้อยละ 41.10 ของวารสารที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย แต่ผลการวิจัยแตกต่างจากของ รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน (2525 : 169) นภา สัจจะพิทักษ์จิตต์ (2528 : 135) ศิริพร มาศิริ (2528 : 16) กล่าวคือ ผลการวิจัยของ รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน พบว่าวารสารที่มีความถี่ของการใช้สูงถึงร้อยละ 80.14 มีจำนวนร้อยละ 11.60 ส่วนผลการวิจัยของ นภา สัจจะพิทักษ์จิตต์ พบว่าวารสารที่มีความถี่ของการใช้สูงถึงร้อยละ 80.25 มีจำนวนร้อยละ 20.71 และผลการวิจัยของ ศิริพร มาศิริ พบว่าวารสารวิชาการภาษาต่างประเทศที่มีความถี่ของการใช้สูงถึงร้อยละ 80.11 มีจำนวนร้อยละ 24.93

ส่วนวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่ไม่มีการใช้ 13 ชื่อ ซึ่งแบ่งเป็นวารสารวิชาการภาษาอังกฤษทางการแพทย์ทั่วไป 2 ชื่อ และเฉพาะสาขาวิชาอีก 11 ชื่อ มีสาเหตุที่ไม่มีการใช้วารสารดังกล่าวเนื่องจากว่า วารสารที่ไม่มีการใช้เกือบทั้งหมดนั้นเป็นวารสารที่ห้องสมุดบอกรับได้ไม่นาน เมื่อเปรียบเทียบกับวารสารชื่ออื่น ๆ จึงเป็นผลให้ผู้ใช้ไม่คุ้นเคยและไม่ได้อ่านวารสารทั้ง 13 ชื่อ

ในด้านความสัมพันธ์ของวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 ช่วงเวลาที่ศึกษา แสดงว่าจำนวนความถี่ของชื่อวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 มีทั้งที่สอดคล้องกันและแตกต่างกัน

ผลการวิจัยนี้แตกต่างจากผลการวิจัยของ รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน (2525 : 172) และ Tibbetts (1974 : 45) ซึ่งพบว่าวารสารวิชาการภาษาต่างประเทศที่มีความถี่ของการใช้มาก 30 ชื่อแรก มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 ช่วงเวลาที่ทำการศึกษา และยิ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของ นภา สัจจะพิทักษ์จิตต์ (2528 : 135) ศิริพร มาศิริ (2528 : 167) และ นฤมล กิจไพศาลรัตน และ สุวรรณ ทองสีสุโข (2529 : 99) ที่พบว่าวารสารวิชาการภาษาต่างประเทศที่มีความถี่ของการใช้มากใน 30 ชื่อแรก มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 ช่วงเวลาที่ทำการศึกษา

1.2 ประเภทสาขาวิชาของวารสารที่มีการใช้

ผลการวิจัยในด้านสาขาวิชาของวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ปรากฏว่าสาขาวิชาอายุรศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่มีเนื้อหาของวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ครอบคลุมมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสาขาวิชาอายุรศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวกับการรักษาโรคต่าง ๆ โดยทั่วไป ดังนั้นวารสารที่มีเนื้อหาครอบคลุมในสาขาวิชานี้ จึงสามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งผู้ใช้ในทางการแพทย์ทั่วไปและเฉพาะสาขาวิชา นอกจากนี้วารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาอายุรศาสตร์ นอกจากเป็นวารสารในสาขาวิชาอายุรศาสตร์เองโดยตรงแล้ว วารสารวิชาการภาษาอังกฤษทางการแพทย์ทั่วไปก็ยิ่งครอบคลุมเนื้อหาในด้านนี้ไว้ด้วย จึงทำให้วารสารในสาขาวิชาอายุรศาสตร์มีจำนวนมากกว่วารสารในสาขาวิชาอื่น ๆ และยังมีผลทำให้วารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาครอบคลุมในสาขาวิชาอายุรศาสตร์มีการใช้มาก ส่วนสาขาวิชาที่มีเนื้อหาของวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ครอบคลุมมากเป็นอันดับรองลงมา คือ สาขาวิชาศัลยศาสตร์ เนื่องจากผู้ใช้ประโยชน์จากวารสารในสาขาวิชานี้โดยตรงเป็นอาจารย์ในภาควิชาศัลยศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนมากเท่ากับจำนวนอาจารย์ในภาควิชาอายุรศาสตร์ และยิ่งมากกว่าจำนวนอาจารย์ในภาควิชาอื่น ๆ จึงมีผลทำให้วารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาครอบคลุมในสาขาวิชาศัลยศาสตร์มีการใช้มากเช่นกัน

1.3 อายุของวารสารที่มีการใช้

จากการวิจัยอายุของวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้มากในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงที่ 1 ช่วงที่ 2 และทั้ง 2 ช่วงรวมกัน ปรากฏว่ามีอายุระหว่าง 0-5 ปี หรือในช่วงอายุ 6 ปี สำหรับวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีอายุเกินช่วง 6 ปี จะมีการใช้น้อยลงตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ใช้ห้องสมุดที่อยู่ในวงการแพทย์ต้องใช้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยอยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะวารสารซึ่งนำเสนอวิทยาการความก้าวหน้าต่าง ๆ ได้เร็วกว่าหนังสือ จึงทำให้วารสารปีใหม่ ๆ มีการใช้มาก

ผลการวิจัยอายุของวารสารที่มีการใช้มากนั้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน (2525 : 167) นภา สัจจะพิทักษ์จิตต์ (2528 : 136) ศิริพร มาศิริ (2528 : 169) กล่าวคือ ผลของการวิจัยของงานวิจัยดังกล่าวพบว่า วารสารที่มีการใช้มากมีอายุระหว่าง 0-5 ปี หรืออยู่ในช่วง 6 ปี และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Riordan และ Gjerdet (1981 : 387) ที่พบว่าวารสารที่มีการใช้มากที่สุดมีอายุ 5.8 ปี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kilgour (1962 : 444) Smith (1970 : 65) Tibbetts (1974 : 37) และ Wender (1975 : 532) ซึ่งพบว่าวารสารที่มีการใช้มากที่สุดมีอายุอยู่ในช่วง 5 ปี

2. การศึกษารายชื่อวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้ในห้องสมุด คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากการอ้างอิงในบรรณานุกรมมาตรฐาน

ผลจากการวิจัยการศึกษารายชื่อวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้จากการอ้างอิงในบรรณานุกรมมาตรฐาน พบว่าจากวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้จำนวน 202 ชื่อ มีถึง 201 ชื่อที่ได้รับการอ้างอิงในบรรณานุกรมมาตรฐาน ทั้งนี้เนื่องจากวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่ห้องสมุดยอมรับ ได้ผ่านการคัดเลือกจากรายชื่อวารสารที่อาจารย์ในแต่ละภาควิชาเสนอ ซึ่งอาจารย์แต่ละท่านล้วนเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาทางการแพทย์ที่ติดตามและใช้ข่าวสารจากวารสารอยู่เป็นประจำ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงทำให้ทราบว่าวารสารชื่อใดมีคุณภาพที่ควรมีในห้องสมุด

สำหรับวารสารวิชาการภาษาอังกฤษที่มีการใช้จำนวน 201 ชื่อ ที่มีชื่อปรากฏในบรรณานุกรมมาตรฐานดังกล่าว เมื่อนำมาจำแนกเป็นวารสารวิชาการภาษาอังกฤษทางการแพทย์ทั่วไปจำนวน 14 ชื่อ และวารสารวิชาการภาษาอังกฤษทางการแพทย์เฉพาะ

สาขาวิชาจำนวน 187 ชื่อ ผลการวิจัยพบว่า New England Journal of Medicine เป็นวารสารวิชาการทางการแพทย์ทั่วไปที่ได้รับการอ้างอิงถึงในบรรณานุกรมมาตรฐานมากที่สุด และวารสารชื่อนี้ยังเป็นวารสารที่มีความถี่ของการใช้มากที่สุดเช่นเดียวกัน การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องจาก New England Journal of Medicine เป็นวารสารที่มีชื่อเสียง จัดทำมาเป็นเวลานาน จึงเป็นที่ยอมรับในการนำไปเผยแพร่ในบรรณานุกรมมาตรฐานทั้งประเภททั่วไปและเฉพาะสาขาวิชาอย่างกว้างขวาง

ส่วนผลการพิจารณาของวารสารวิชาการภาษาอังกฤษสำหรับห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยพิจารณาจากความถี่ของการใช้ และความถี่ของการอ้างอิงถึงในบรรณานุกรมมาตรฐานที่ถึงเกณฑ์ค่าเฉลี่ยนั้น ห้องสมุดควรพิจารณาออกรับตามลำดับดังนี้คือ

กลุ่มที่ 1 วารสารที่ถึงเกณฑ์ 3 ด้าน จำนวน 37 ชื่อ (รายชื่อในหน้า 217-219) เป็นวารสารวิชาการทางการแพทย์ทั่วไป 4 ชื่อ และเฉพาะสาขาวิชา 33 ชื่อ

กลุ่มที่ 2 วารสารที่ถึงเกณฑ์ 2 ด้าน จำนวน 45 ชื่อ (รายชื่อในหน้า 219-221) เป็นวารสารวิชาการทางการแพทย์ทั่วไป 3 ชื่อ และเฉพาะสาขาวิชา 42 ชื่อ

กลุ่มที่ 3 วารสารที่ถึงเกณฑ์ 1 ด้าน จำนวน 76 ชื่อ (รายชื่อในหน้า 221-224) เป็นวารสารวิชาการทางการแพทย์ทั่วไป 5 ชื่อ และเฉพาะสาขาวิชา 71 ชื่อ

ในสภาวะที่ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประสบปัญหาในด้านงบประมาณมีจำกัด การคัดเลือกวารสารโดยพิจารณาจากปริมาณการใช้และการอ้างอิงในบรรณานุกรมมาตรฐาน จะทำให้ห้องสมุดได้รายชื่อวารสารที่ควรพิจารณาออกรับอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ ส่วนรายชื่อวารสารที่ห้องสมุดอาจพิจารณาหยุดออกรับ อันได้แก่ วารสารที่ไม่ถึงเกณฑ์ใด ๆ นั้น ห้องสมุดอาจนำไปจัดซื้ออื่น ๆ มาพิจารณาพร้อมด้วยอีกครั้งหนึ่ง เช่น ให้ผู้ใช้คัดเลือกรายชื่อที่ควรหยุดออกรับ หรือเก็บข้อมูลการใช้เพิ่มเติมตลอดปี เป็นต้น

ผลจากการวิจัยในส่วนนี้ เมื่อนำรายชื่อวารสารวิชาการภาษาอังกฤษทางการแพทย์ทั่วไปจำนวน 4 ชื่อ และวารสารวิชาการภาษาอังกฤษทางการแพทย์เฉพาะสาขาวิชาจำนวน 33 ชื่อ ที่ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรออกรับเป็นอันดับแรก เปรียบเทียบกับรายชื่อวารสารซึ่งเป็นผลการวิจัยของ Miller (1984 : 395) จำนวน

18 ชื่อแรก ปรากฏว่ามีรายชื่อวารสารวิชาการทางการแพทย์ทั่วไปตรงกันทั้ง 4 ชื่อ คือ American Journal of Medicine, Journal of the American Medical Association, Lancet และ New England Journal of Medicine นอกจากนี้ ยังปรากฏว่ามีชื่อวารสารวิชาการภาษาอังกฤษทางการแพทย์เฉพาะสาขาวิชาตรงกันอีก 5 ชื่อ ได้แก่ AJR, American Review of Respiratory Disease, Annals of Internal Medicine, Archives of Internal Medicine, Journal of Urology

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการจัดหาวารสาร

1.1 หน่วยวารสารและเอกสาร ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สามารถใช้ผลการวิจัยครั้งนี้ในการจัดอันดับความสำคัญของรายชื่วารสารวิชาการภาษาอังกฤษ เพื่อใช้สำหรับพิจารณาบอกรับและหยุดบอกรับวารสารให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ห้องสมุดได้รับ

1.2 หน่วยวารสารและเอกสาร ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรสำรวจข้อมูลเพิ่มเติมของวารสารที่ไม่มีการใช้ 13 ชื่อ (รายชื่อในหน้า 145) รวมทั้งวารสารที่มีความถี่ไม่ถึงเกณฑ์ค่าเฉลี่ยใด ๆ เพื่อพิจารณาว่าควรหยุดบอกรับวารสารชื่อใดก่อนหลัง หากงบประมาณของห้องสมุดมีจำกัด เช่น อาจเสนอรายชื่วารสารดังกล่าวให้คณะกรรมการประจำห้องสมุดร่วมกันพิจารณา หรือให้ผู้ช่วยคัดเลือก เป็นต้น สำหรับวารสารชื่อที่มีความสำคัญ และห้องสมุดต้องบอกรับต่อไป ควรหาวิธีส่งเสริมการใช้ เช่น จัดนิทรรศการวารสารที่น่าสนใจอย่างสม่ำเสมอ จัดบริการเวียนหน้าสารบัญวารสาร หรือจัดบริการข่าวสารที่คัดเลือกตามความสนใจ (Selective Dissemination of Information หรือ SDI) เป็นต้น

2. ด้านการเก็บเล่มและการจัดเก็บวารสาร ห้องสมุดสามารถใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการดำเนินการเก็บเล่มวารสารชื่อที่มีการใช้มากที่สุดให้เสร็จอย่างรวดเร็วและครบถ้วนสมบูรณ์ ส่วนวารสารที่มีการใช้น้อยและมีอายุเกินช่วง 6 ปี หรือไม่มีการใช้เลย อาจจัดเก็บในรูปแบบของวัสดุย่อยส่วน เพื่อประหยัดเนื้อที่ในการจัดเก็บวารสาร หรือนำไปแยกเก็บ

ไว้ต่างหากนอกห้องเก็บวารสาร เพื่อขยายเนื้อที่อ่านวารสารให้มากขึ้น และสอดคล้องกับการใช้วารสารของผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้วารสารภายในห้องสมุด

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. หน่วยวารสารและเอกสาร ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรศึกษาวิจัยการใช้วารสารในภาคปลายของปีการศึกษาด้วย เพื่อนำข้อมูลที่ได้เปรียบเทียบกับผลการวิจัยในครั้งอื่น อันจะทำให้ข้อมูลที่ได้รับเที่ยงตรงยิ่งขึ้น
2. หน่วยวารสารและเอกสาร ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ควรศึกษาวิจัยถึงความต้องการการใช้วารสารของผู้ใช้ห้องสมุดเพิ่มเติม เพื่อให้ทราบถึงรายชื่อวารสารที่ห้องสมุดยังมี แต่เป็นที่ต้องการของผู้ใช้ และสาขาวิชาของวารสารที่ควรจัดหาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนของคณะแพทยศาสตร์

ข้อจำกัดของการวิจัย

บรรณานุกรมมาตรฐานที่คัดเลือกสำหรับใช้ในการตรวจสอบวารสารวิชาการภาษาอังกฤษในห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในงานวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 90 ชื่อ แต่จากการสำรวจใน Union List of Serials in Thailand พบว่ามีบรรณานุกรมมาตรฐานเพียง 42 ชื่อที่มีในห้องสมุดในประเทศไทย ซึ่งใน 42 ชื่อนี้มี 2 ชื่อที่หยุดพิมพ์ จึงคงเหลือบรรณานุกรมมาตรฐานจำนวน 40 ชื่อที่ใช้ในการตรวจสอบ ทำให้ข้อมูลการตรวจสอบทำได้ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามต้องการ